

امتحان درس: فارسی ۱      نیم سال اول تحصیلی      مدت امتحان: ۸۵ دقیقه

شاخه نظری، کلیه رشته ها، پایه دهم دوره دوم متوسطه

ردیف	سوالات	بارم
<b>الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)</b>		
۱	املاي برخی از واژگان در متن زیر نادرست است شکل درست آن‌ها را بنویسید. مرگت چنان زندگی را به صخره گرفت / و آن را بی‌قدر کرد / که مردنی چنان / قبطه بزرگ زندگانی شد و عظمت ضامن دوام جهان شد / برتالابی از خون خویش در گذرگه تاریخ ایستاده‌ای.	۰,۷۵
۲	املاي درست واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید. فک زیرین را پیمود و در (آخره- آخوره) ماند. پس از یال و (قارب- غارب) به زیر آمد. خواست کزان (ورته- ورتطه) قدم در کشد.	۰,۷۵
۳	معنای واژه های مشخص شده را بنویسید. ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن      در حضيض هم می توان عزیز بود آهنگ کید و مکر و عداوت کردند      داده تنش بر تن ساحل یله معلم که از مخمصه رسته بود      تاچون بر رقعۀ من اطلاع یابد قیاس کند	۱,۵
۴	نوع حرف «و» را در عبارات زیر مشخص کنید. الف- زین نمط آن مست شده از غرور / رفت و ز مبدا چو کمی گشت دور ب- «صاد» معلم مابود آدمی افتاده و صاف.	۰,۵
۵	نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. به وقت ناامیدی امیدوارتر باش      تو تنهاتر از شجاعت در گوشه روشن وجدان تاریخ ایستاده‌ای	۰,۵
۶	در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید. چشمه کوچک چو به آن جا رسید / وان همه هنگامه دریا بدید	۰,۵
۷	در مصرع های داده شده نقش دستوری ضمائر متصل را بنویسید. الف- از آتش رنگ های بی‌شمار است. ب- خداهش در همه حال از بلا نکه دارد.	۰,۵
۸	در عبارت زیر مورد حذف و نوع قرینه را مشخص کنید. شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم / زود آیند و زود می‌گذرند.	۰,۵
۹	کاربرد معنایی پسوند «ک» را در هر یک از واژه های زیر بنویسید. دمک:      خورجینک:	۰,۵
۱۰	در عبارت داده شده یک واژه دوتلفظی بیابید. گفته‌اند نیکوترین از بهر آن بود که یوسف صدیق وفادار بود و یعقوب خود او را به صبر آموزگار بود و زلیخا در عشق و درد او بی‌قرار بود.	۰,۲۵
۱۱	در عبارات داده شده هسته گزوه اسمی مشخص شده را نشان دهید. چندان تناوری و بلند که به هنگام تماشا کلاه از سر کودک عقل می‌افتد.	۰,۲۵
۱۲	معنای فعل های مشخص شده در عبارات زیر را بنویسید. به مجلس وزیر شدیم. بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت	۰,۵

<b>۵۵ (ب) قلمرو ادبی ( ۵ نمره )</b>	
۰,۷۵	۱۳ نام آرایه‌های ادبی قسمت‌های مشخص شده را بنویسید. الف- یکی قطره باران ز ابری چکید / خجل شد چو پهنای دریا بدید ب- زو بدمد بس گهر تابناک ج- بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم
۰,۵	۱۴ در بیت داده شده آرایه‌های خواسته شده را نشان دهید. آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد تشبیه: مجاز:
۰,۲۵	۱۵ درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید. سجع جمله اول از جمله دوم خوش آهنگ تر است.      درست      نادرست      O الف- ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع      ب- هنر چشمه زاینده است و دولت پاینده
۰,۷۵	۱۶ بیت زیر را از نظر کاربرد آرایه ایهام بررسی کنید. گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد / گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
۰,۲۵	۱۷ در ابیات زیر کدام آرایه ادبی به کار نرفته است؟ ( دو بیت را با هم در نظر بگیرید ) لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین سخنی گوش ماند بید مجنون در تمام عمر سربالانکرد / حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی الف- حس آمیزی      ب- تشبیه      ج- حسن تعلیل      د- تشخیص
۰,۲۵	۱۸ اثر معروف عنصر المعالی کیکاووس چه نام دارد؟
۰,۵	۱۹ آثار نامبرده متعلق به چه کسانی است؟ دیوار:      اتاق آبی:
۰,۲۵	۲۰ «ارزیابی شتاب زده» اثر نویسنده معروف ..... است.
۱	۲۱ بیت بعدی بیت داده شده را بنویسید. «نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت / متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را»
۰,۵	۲۲ کدام گزینه مصراع دوم بیت زیر به شمار می رود؟ تا خار غم عشقت آویخته در دامن / ..... الف- چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها ب- بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان‌ها ج- کوه نظری باشد رفتن به گلستان‌ها
<b>۵۶ (ج) قلمرو فکری ( ۸ نمره )</b>	
معنای ابیات و عبارت‌های زیر را بنویسید. (ردیف‌های ۲۳-۳۰)	
۰,۵	۲۳ ما را دمکی زیادت تر در گرمابه گذارد که شوخ از خود باز کنیم.
۰,۵	۲۴ بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم / تا سختی کمان شما نیز بگذرد.
۰,۵	۲۵ کارش نگار نقشه قالی بود و در آن دستی نازک داشت.
۰,۷۵	۲۶ دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد.
۰,۵	۲۷ از روی نیکوش حبس و چاه آمد و از خوی نیکوش تخت و گاه آمد.
۰,۲۵	۲۸ خونت با خون بهایت حقیقت در یک تراز ایستاد.
۰,۵	۲۹ چنان که در کرامت و فراغ به پارس رسیدیم.
۰,۵	۳۰ در بن این پرده نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری؟

۰,۲۵	۳۱	کدام گزینه با بیت زیر هیچ تناسب مفهومی ندارد؟ «تویی رزاق هر پیدا و پنهان / تویی خلاق هر دانا و نادان» الف- بردر شاهیم گدایی نکته ای بر کار کرد / گفت برهر خوان که بنشستم خدارزاق بود ب- نیابد بدو نیز اندیشه راه / که او برتر از نام و از جایگاه ج- چه زشت و چه زیبا همه نقش قلم اوست / نی نی نکند زشت نگارنده زیبا د- دادار غیب دان و نگهدار آسمان / رزاق بنده پرور و خلاق رهنمای												
۰,۵	۳۲	بیت زیر بیانگر کدام ویژگی چشمه است؟ چون بدوم سبزه در آغوش من / بوسه زند برسر و بر دوش من												
۰,۵	۳۳	مفهوم مشترک دوبیت داده شده را بنویسید. تانگردی آشنا زین پرده رمزی نشنوی / گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست / که آشنا سخن آشنا نگه دارد												
۰,۵	۳۴	مفهوم کلی بیت را بیان کنید. هر آن وصفی که گویم بیش از آنی / یقین دانم که بی شک جان جانی												
۱	۳۵	هر یک از موارد ستون «الف» را به ستون «ب» مرتبط کنید. (یک مورد اضافی است)												
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>رنگ را نگارین می ریخت</td> <td>سریع کشیدن</td> </tr> <tr> <td>سگ را روان گرته می ریخت</td> <td>به راحتی طراحی کردن</td> </tr> <tr> <td>خرگوش را چابک می بست</td> <td>واضح و آشکار کشیدن</td> </tr> <tr> <td>نقش بندی اش دلگشا بود</td> <td>هنرمندانه و زیبا کشیدن</td> </tr> <tr> <td></td> <td>نشاط آور طراحی کردن</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	رنگ را نگارین می ریخت	سریع کشیدن	سگ را روان گرته می ریخت	به راحتی طراحی کردن	خرگوش را چابک می بست	واضح و آشکار کشیدن	نقش بندی اش دلگشا بود	هنرمندانه و زیبا کشیدن		نشاط آور طراحی کردن
الف	ب													
رنگ را نگارین می ریخت	سریع کشیدن													
سگ را روان گرته می ریخت	به راحتی طراحی کردن													
خرگوش را چابک می بست	واضح و آشکار کشیدن													
نقش بندی اش دلگشا بود	هنرمندانه و زیبا کشیدن													
	نشاط آور طراحی کردن													
۰,۵	۳۶	با توجه به عبارت «در فکر آن گودالم که خون تو را مکید هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم» به سوالات پاسخ دهید. الف- منظور از این که گودال خون امام را می مکد چیست؟ ب- چرا شاعر گودال را رفیع می داند؟												
۰,۷۵	۳۷	منظور از کلمات مشخص شده چیست؟ بادی که در زمانه بسی شمعها بکشت / هم بر چراغدان شما نیز بگذرد												
		طراح سوال:												
		پیروز و موفق باشید.												
۲۰		مجموع نمرات												